

Către,

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATERICA DISCRIMINĂRII

DOMNULE PREȘEDINTE,

Prin prezenta, subsemnatele:

Asociația Front, Asociația ANAIS, Centrul de Dezvoltare Curriculară și Studii de Gen: FILIA, Asociația E-Romnja - Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome, Asociația Transcena

formulăm următoarele:

PETIȚIE

În temeiul Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, formulăm prezenta PETIȚIE prin care solicităm emiterea unui punct de vedere de specialitate de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în conformitate cu atribuțiile sale, cu privire la **necesitatea eliminării testelor de virginitate efectuate de serviciile de medicină legală.**

Vă solicităm ca în elaborarea punctului de vedere să efectuați o consultare cu instituțiile publice care dețin atribuții în domeniul medicinei legale, anume Ministerul Sănătății, cu sediul în str. Cristian Popișteanu, nr. 1-3, sector 1, cod 010024, București, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” cu sediul în Șoseaua Vitan-Bârzești nr. 9, sector 4, București, și Ministerul Justiției, cu sediul în str. Apolodor Nr. 17, sector 5, București.

Motivul pentru care solicităm emiterea unui punct de vedere și nu sancționarea faptei de discriminare rezidă în faptul că discriminarea semnalată nu își are izvorul în fapta sau omisiunea unei persoane (fizice sau juridice, publice sau private) cât în caracterul discriminatoriu al prevederilor unor acte normative și, totodată, ținând cont de faptul că examinarea actelor legislative precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României revine numai Curții Constituționale.

Emiterea punctului de vedere este solicitată în virtutea art.18 alin.1 din OG nr. 137/2000 care prevede că Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este „responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării”.

MOTIVELE PETIȚIEI SUNT URMĂTOARELE:

În fapt, serviciile de medicină legală, în conformitate cu legislația actuală, sunt abilitate să efectueze expertize, examinări, constatări sau alte lucrări medico-legale și complementare, la solicitarea organelor judiciare competente sau la cerere de către persoanele în cauză.

Printre expertizele medico-legale efectuate în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, în conformitate cu art. 15 din *Normele procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale*, aprobate prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 1.134/C din 25 mai 2000 și Ordinul Ministerului Sănătății nr. 255/4 aprilie 2000 se numără și:

„Constatarea virginității, capacității sexuale, vârstei, conformației sau dezvoltării fizice în circumstanțe precum constatarea virginității sau deflorării, viol, perversiuni sexuale, obținerea pentru minore a dispensei de vârstă în vederea căsătoriei”.

În conformitate cu art. 16 din normele citate, solicitările de examinare în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, pot fi înaintate de către:

- a) persoana în cauză, dacă a împlinit vârsta de 16 ani;
- b) părinți, pentru copiii sub vârsta de 16 ani;
- c) tutore sau autoritatea tutelara, pentru persoanele puse sub tutela, precum și de curator, în cazul în care s-a instituit curatela;
- d) persoanele care îi îngrijesc pe minori, altele decât cele prevăzute la lit. a), b) și c);
- e) directorul unității, pentru persoanele internate în cămine, spitale, internate școlare, precum și în alte asemenea instituții;
- f) comandantul locului de deținere, pentru persoanele condamnate, și organul de urmărire penală sau instanța de judecată, pentru persoanele aflate în stare de reținere sau de deținere;
- g) orice altă persoană, pentru copiii găsiți, pentru persoanele debile mintal, pentru cei care nu se pot îngriji singuri și nici nu sunt în îngrijirea cuiva;
- h) orice persoană juridică, pe bază de contract, pentru asigurații sau angajații săi.

Totodată, examinarea poate fi efectuată de unitățile de medicină legală și la cererea organelor judiciare, conform art. 26 din normele citate.

Practica testării virginității este o formă de discriminare de gen iar „virginitatea” nu este un termen medical sau științific, ci un concept social, cultural și religios care reflectă discriminarea de gen a femeilor și fetelor, se arată în Declarația Comună a Consiliului ONU al Drepturilor Omului (CDO) , Agenția ONU pentru Femei și Organizația Mondială a Sănătății (OMS) WHO/RHR/18.15 „[Eliminating virginity testing: an interagency statement](#)” din anul 2018.

Femeile și fetele sunt supuse testelor de virginitate la presiunea părinților sau a potențialilor soți pentru a le fi stabilită virtutea, onoarea sau valoarea socială în vederea căsătoriei, sau la cererea organelor judiciare pentru a stabili fapta de viol.

Testele de virginitate constau într-o inspecție a himenului pentru a constata rupturi sau dimensiunea deschiderii, în scopul de a dezvălui istoricul activității sexuale a unei femei sau fete. OMS afirmă că nu există dovezi științifice că metoda poate dovedi dacă o femeie sau o fată a avut sau nu act sexual vaginal.

Testarea virginității este înrădăcinată în norme patriarhale, de control și de discriminare a femeilor și fetelor conform cărora sexualitatea feminină nu ar trebui să se manifeste înaintea căsătoriei, în caz contrar valoarea socială a fetei sau femeii este afectată și pune în pericol respectabilitatea ei și a familiei ei. Această practică reprezintă un act de violență împotriva femeilor și o încălcare a drepturilor omului, cum ar fi dreptul de a fi protejat de discriminare pe criterii de sex, dreptul la viață, libertate și siguranță a persoanei, inclusiv integritatea fizică și drepturile copilului (când este efectuată la o fată sub 18 ani).

Examinările solicitate de organele judiciare pentru constatarea violului pot provoca dureri suplimentare și pot reproduce actul inițial și, în consecință, duc la reproducerea traumei și victimizare. La multe fete și femei această practică are consecințe negative fizice, psihologice și sociale pe termen scurt și lung, precum anxietatea, depresia, stresul post-traumatic, stigmatizare și excludere

În România, necesitatea eliminării testelor de virginitate efectuate de serviciile medico-legale a fost discutată în data de 26 noiembrie 2021 la [sedința Grupului de Lucru privind protecția victimelor infracțiunilor](#), grup de lucru inițiat de Ministerul Justiției și care reunește reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, IGPR, Ministerului Sănătății, Institutului Național de Medicina Legală, Ministerului

Muncii și Protecției Sociale – ANDPDCA, ANES, Parchetului General, Consiliului Superior al Magistraturii dar și ai societății civile – Asociația pentru Victimele Infracțiunilor Sexuale, Salvați Copiii, Declic, FONPC, ProTECT, CADDO, Sexul vs. Barza, Centrul FILIA.

Așa cum se arată în [informarea publică](#) de pe pagina web a Ministerului Justiției, la lucrările acestui grup de lucru, doamna Mihaela Chiper, din partea Asociației pentru Victimele Infracțiunilor Sexuale, a sesizat că în România sunt realizate anual sute de examinări medicale la cerere și fără vreo legătură cu o cercetare penală, în vederea obținerii unor certificate care să ateste virginitatea unor minore. Poziția Ministerului Justiției a fost exprimată de domnul Mihai Pașca, secretar de Stat, în sensul realizării imediate a unor demersuri spre descurajarea acestei practici, până la introducerea unei reglementări care să o elimine efectiv, considerându-se că reprezintă o conduită abuzivă cu potențiale consecințe negative pentru persoanele supuse unei astfel de examinări. (...) Drept urmare, a fost agreată, în cadrul grupului, emiterea unei circulare în rețeaua națională de medicină legală prin care să se recomande refuzul efectuării unor astfel de examinări, până la o reglementare expresă în acest sens.

Din informarea menționată nu reiese dacă practica examinării virginității în cadrul unităților medico-legale urmează a fi interzisă pentru examinările la cerere sau se va extinde în toate situațiile, respectiv și la examinările solicitate de organele judiciare.

Menționăm că OMS recomandă ca examinările virginității să nu fie efectuate în constatarea violului, întrucât ele nu constituie o probă științifică, utilă și sigură, din contră, având efecte adverse asupra sănătății psihice a fetelor și femeilor și, deseori, un impact asupra procedurilor judiciare în detrimentul victimelor și în favoarea agresorilor. Această situație exacerbează sentimentul de deznădejde și re-victimizare al victimelor.

În drept,

Examinările medico-legale ale virginității contravin dreptului la demnitate personală pe criteriul sex (Art. 15 din OG 137/2000 republicată), prin crearea unei situații degradante, umilitoare și ofensatoare pentru fete și femei.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a ilustrat că testarea virginității poate echivala cu un tratament degradant, care este interzis prin articolul 3 din CEDO 1950 și încalcă dreptul la viață privată în temeiul articolului 8 al acesteia. În acest sens, indicăm ca referințe cazurile *Salmanoglu și Polattas împotriva Turciei*, 2009 și *Yazgul Yilmaz împotriva Turciei*, 2011.

Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW) din 1979, în temeiul articolului 16, prevede că statele părți trebuie să elimine aspectele discriminatorii legate de căsătorie și relațiile de familie și să asigure egalitatea femeilor cu bărbații.

În plus, articolul 5 litera (a) prevede că statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru „a modifica schemele și metodele de comportament social și cultural al bărbatului și femeii, pentru a se ajunge la eliminarea prejudecăților și practicilor cutumiare sau de altă natură care sunt bazate pe ideea de inferioritate sau superioritate a unui sex, sau pe imaginea sablon privind rolul bărbatului sau al femeii”.

În concluzie,

Considerăm că punctul de vedere adoptat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, autoritatea publică cu atribuții în domeniul combaterii discriminării, va putea contribui la o reglementare cât mai bine fundamentată asupra interzicerii efectuării testelor de virginitate, în acord cu convențiile adoptate la nivelul Organizației Națiunilor Unite și cu alte norme și recomandări internaționale și europene aplicabile.

Precizăm că petentele sunt asociații legal constituite care au ca obiect de activitate promovarea drepturilor femeilor, prevenirea și combaterea discriminării de gen și a violenței de gen. Petentele sunt organizații membre ale [Rețelei VIF - Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor](#), care constituie o structură informală, fără personalitate juridică, ce reunește organizații active în domeniul promovării drepturilor femeilor, al protejării victimelor violenței de gen și al combaterii discriminării pe criterii de gen.

Prezenta petiție este înaintată ca activitate în cadrul proiectului *Împreună pentru siguranța femeilor: proiect de intervenție multidimensională împotriva violenței de gen*, derulat de Centrul FILIA în parteneriat cu Asociația E-Romnja, Asociația Transcena, Asociația ANAIS și Asociația FRONT, prin programul Active Citizens Fund – Romania finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

Persoană de contact pentru prezenta petiție:

Tudorina Mihai, președintă, asociația Front

DOMNULUI PREȘEDINTE AL CONSILIULUI NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII